

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

פרק המפקיד - דף מספר 10

בס"ד, ט' כסלו תשנ"ז.

אמר לשנים גזלתי (לז).

א. המשנה

1. לז., המשנה.
2. עמוד על מיקום משנה זו בפרקנו.
3. להרחבה - תוספתא ב"מ פ"ג הל' ה-ו (מה' ר"ש ליברמן עמ' 73 - 74).

ב. הסוגייה

הגמרא דנה באריכות בהסבר משנה זו וביחסה למח' ר"ע ור"ט במשנה ביבמות. מעבר לכך הראשונים דנים ביחס בין סוגייתנו ובין מח' האמוראים בדין ברי וששמה ובשאלת הפסיקה.

1. למד את סוגיית הגמרא לז. עד המשנה הבאה לח..
2. סכם לעצמך את הנקודות הבאות:
 - הסברות של שתי האפשרויות בסוגייה - 'מספיקא מפקינן ממונא' מול 'אוקי ממונא בחזקת מריה'.
 - הסבר היחס בין הרישא והסיפא. מהו ההסבר למסקנת הסוגייה? דיון נרחב בתד"ה התם דקא תבעי.
 - הסבר 'בא לצאת ידי שמים'.
 - סיכום מח' ר"ע ור"ט - באיזה מקרים נחלקו ומה היחס בין מחלוקתם ובין משנתנו.
3. בכדי להבין נקודה אחרונה זו טוב יותר, נעיין במח' ר"ע ור"ט:
 - יבמות קיח: המשנה, ובגמרא שעליה. מהו הסבר מח' ת"ק ור' שמעון בן אלעזר בהבנת שיטת ר"ע? (נזדקק לעניין זה לכשנדון בעניין ברי ושמה).
 - תוספתא יבמות פ"ד ה"ב (מה' ר"ש ליברמן עמ' 50 - 51).
4. גם בירושלמי יש דיון ביחס בין מח' ר"ע ור"ט ובין משנתנו, אלא שהדיון עמום וקשה מאד להבנה:
 - ירושלמי יבמות פט"ו ה"י, ט"ו ע"ב, "מתני' גזל אחד מחמשה... איזה מכם כו".
 - ירושלמי ב"מ פ"ג ה"ה, ט' ע"א, "אמר לשנים... אי זה היא".
 - דיון נרחב בנתיבות ירושלים לירושלמי ב"מ. (עיי' בהערת ר"ש ליברמן בביאור לירושלמי נזיקין עמ' 141 הביאור לשורה 20).
5. היחס לברי ושמה:
 - עיי' ב"ק קיח. במשנה השניה "האומר לחבירו", ובגמרא שעליה.
 - מה היחס בין סוגייתנו ובין מח' האמוראים בדין ברי שומא?
 - * לז. תד"ה גזל מחמשה
 - * רמב"ן ד"ה אלמא מספקא, מד"ה ורמי גזל אגזל וד"ה א"ל אביי עד 'אליבא דר' עקיבא'.
6. פסק ההלכה:
 - ר"ף, כ: ברב אלפס, דיונו במשנה ובגמרא.
 - להרחבה - רז"ה במאור הגדול וברמב"ן במלחמת השם.
 - רמב"ן בתוך ד"ה א"ל אביי מ'ולענין פסקא'.

כפי שהודעת, אני איעדר בבוקר יום רביעי. מועד מוצע לשיעור יום ד' לאחר מנחה או יום ה' בבוקר. המועד ייקבע בתיאום עם הלומדים.